

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7b

105 Reykjavík

Efni: Athugasemdir vegna frummatsskýrslu um Kröflulínu 3 frá stjórn Fjöreggs, félagi um náttúruvernd og heilbrigt umhverfi í Mývatnssveit.

Samkvæmt lögum Fjöreggs fjallar félagið eingöngu um málefni sem varða svæðin innan Skútustaðahrepps. Eftirfarandi ábendingar falla því eingöngu að svæðum innan umsagnasvæðis félagsins.

1. Stjórn Fjöreggs telur leið B4 frá spennivirki í Kröflu vera vænlegasta kostinn. Línan þverar Leirbotna til austurs og fylgir hæðunum suður í Sandabotnaskarð. Þetta er þegar raskað svæði og mikið af mannvirkjum. Ásýnd yrði því með minnsta móti. Leiðin gegnum Sandabotnaskarð til austurs er á þegar röskuðu svæði með vegalögnum og borholuteigum með meiru. Þessir vegir nýtast við lagningu línunnar. Frá Sandabotnaskarði austur þar til línan kemur fram af brún Austaribrekku verður línan lítt sýnileg frá þjóðvegi 1 sem er ákveðinn kostur. Hér getur mótvægisáðgerð verið að flytja núverandi línu K2 á sama stað samhliða framkvæmdum við nýja línulögn og losna þar með alveg við truflandi ásýnd línunnar frá þjóðvegi 1 og eins á vegi frá þjóðvegi 1 upp að Kröfluvirkjun.
2. Sá hluti leiðarinnar frá því að línan þverar þjóðveg 1 á Skeiðfleti austur að Jökulsá á Fjöllum er að okkar mati einna viðkvæmasta svæðið sem línan fer um innan Skútustaðahrepps. Þarna er línan mjög sýnileg í landslaginu og hefur hvað mest neikvæð áhrif á fjallasýn allt frá fjallgarðinum austan Jökulsár á fjöllum frá Grímsstaðanúpi að Námaskarði. Þessi fjallasýn er einstök og mörg mikilfengleg fjöll innan þessa ramma. Meðal annars sjálft þjóðarfjallið Herðubreið, Herðubreiðarfjöllin og dyngjur þar vestur af, þá Skógarmannafjöll og Búrfell. Auk þess eru þarna gígaraðir í Kræðuborgum og Sveinaborgum. Á þessu svæði þarf sérstaka varúð við allar framkvæmdir og frágang. Línur á þessu svæði fara yfir mikilvægar jarðminjar, í gegnum Nýjahraun sem er nútímahraun sem nýtur verndar samkvæmt náttúruverndarlögum og inn í þjóðgarð. Verði af línulögn á þessari leið veldur það

umtalsverðu raski á náttúru og náttúruminum ásamt vegalagningu með nýrri línu. Opna þarf nýjar námur til vegalagnar og jarðrask er í hámarki. Mikilvægt er að á þessari leið verði valinn stauragerð sem líkist sem mest þeim staurum sem fyrir eru. Þar teljum við að M-gerð úr stálrörum komi best út. Æskilegast væri ef hægt væri að leggja línuna á þessum kafla með samskonar stauragerð og er fyrir, það er með tréstaumum. Við viljum benda á að í frummatsskýrslunni eru ekki nægilega góðar myndir sem sýna samanburð línulagna á þessu svæði. Það vantar algerlega myndir sem sýna ásýnd línulagna með sjónarhorn á Herðubreið og áður upptalin fjöll þar fyrir vestan. Þetta er að okkar mati mikill galli og gott væri ef úr yrði bætt í áframhaldandi vinnu

3. Aðrir valkostir. Í umræðu manna í milli hér í sveit hefur komið upp hugmynd um að benda á línuleið sem ekki er getið á fyrri stigum. Um er að ræða að í stað þess að taka línuna suður fyrir þjóðveginn við Skeiðflöt, verði línan lögð norðan vegar frá því hún kemur fram af Austaribrekku og þaðan samsíða þjóðvegnum að norðan yfir Jökulsá á Fjöllum norðan brúar og austur í gegnum Biskupsháls, Víðidal og að Vegaskarði þar sem fyrirhuguð lega línunnar er á núverandi áætlun. Þetta finnst okkur skoðunarverður kostur. Augljósir gallar á þessari leið verður sýnileiki og leiðarval í gegnum Biskupsháls til Vegaskarðs. Augljós kostur verður sá að losna alfarið við línuna sunnan þjóðveggar, yfir viðkvæmt landssvæði, nútímahraun og gegnum þjóðgarðinn. Þegar núverandi lína K2 verður endurnýjuð væri eðlilegast að okkar mati að taka hana í jörð með fyrrgreindri línuleið að öðrum kosti samsíða lagning. Af tvennu illu gæti þetta verið skárri kostur. Öll slóðagerð yrði auðveldari og jarðrask minna. Mögulegt væri að nýta námur sem notaðar voru við vegagerð, eða aka efninu lengra að með minni tilkostnaði úr stærri opnum námum í nágrenninu. Okkur finnst vert að vege og meta þennan kost í áframhaldandi vinnuferlum.
4. Varðandi mat á umhverfisáhrifum eru eftirfarandi spurningum ósvarað að okkar mati:
 - a. Hvernig verður gengið frá slóðum og ummerkjum þegar K2 línan verður tekin niður?
 - b. Ekki er nægjanlegur samanburð á trémöstrum og stálmöstrum á lengri köflum þar sem farið eru um víðerni og nútímahraun.
 - c. Hvernig koma trémöstur út á Mývatnsöræfum? Þau verða þéttari en það er minna rask. Það væri gagnlegt að sjá settar upp myndir af línunum saman með ólíkum möstrum. Eru trémöstur eitthvað til að nota í nútímahraunum?
 - d. Hvaða slóðum verður gengið strax frá eftir lagningu nýrrar línu?
 - e. Hvaða áform eru uppi um eldri línuna K2 austur? Mikilvægt er að tímasetja hvenær þessi lína verður tekin niður eða endurnýjuð.

Stjórn Fjöreggs,
félags um náttúruvernd og heilbrigt umhverfi í Mývatnssveit.